

จารึกในประเทศไทย ตอนที่ 1

จารึก ถือเป็นหลักฐานสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ยุคต้นของประเทศไทย นับถอยจากสมัยอยุธยา ไปจนถึงยุคสุโขทัย ล้านนา หรือรัฐในแว่นแคว้นโบราณต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่คนไทยจะรวบรวมคนตั้งตนเป็น บ้านเมืองได้ จริงๆ แล้ว การสร้างจารึกถือเป็นวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานานนับพันปี ซึ่ง จารึกส่วนใหญ่ที่พบในประเทศไทย หรือประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนได้รับอิทธิพลจากอารย ธรรมอินเดีย โดยได้หยิบยืมอักษรอินเดียโบราณมาใช้ เช่น *ปัลลวะ พราหมี เทวนาครี* หรือการนำภาษาอินเดียมา ใช้ถ่ายเสียงภาษาพื้นเมือง เช่น ใช้อักษรสันสกฤตเขียนภาษาเขมร ใช้อักษรปัลลวะเขียนภาษามลายู เป็นต้น ยกเว้น จารึกในเวียดนาม ตั้งแต่สมัยก่อตั้งอาณาจักร *ไคเวียด* ขึ้นมาใหม่ๆ นั้น ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมจีน จึงใช้ อักษรจีนมาทำจารึก ต่อมา คนพื้นเมืองในประเทศต่างๆ เหล่านี้ต่างก็ประดิษฐ์อักษรขึ้นจากการประยุกต์ใช้ภาษาที่ มีมาแต่ดั้งเดิม แล้วก็นำอักษรเหล่านี้มาใช้ทำจารึกด้วย อย่างเช่นอักษรขอมในกัมพูชา หรือลายสือไทยในยุคพ่อขุน รามคำแหง

วิธีการทำจารึกนั้น จะใช้วัสดุโลหะปลายแหลมจาลงบนพื้นผิวของวัสดุให้ลึกเป็นรอยลงไป ดอกเป็น รูปตัวอักษรเรียงเป็นข้อความ โดยมีวัสดุที่สามารถนำมาใช้ได้หลายชนิด แต่ที่นิยมคือการจารึกบนหิน ซึ่งเรียกว่า ศิลาจารึก หินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เหมาะสมในการทำจารึกก็มีหลายชนิด เช่น หินทราย หินอ่อน หิน สบู่ หินภูเขาไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ โลหะชนิดต่างๆ อย่างเช่น ทองคำ ก็สามารถตีแผ่เป็นแผ่น แล้วก็จารึกลงบน แผ่นทองได้ เรียกกันว่า จารึกลานทอง หรือการจารึกลงไปในโลหะสัมฤทธิ์ ซึ่งนิยมจารึกในรูปศิลปวัตถุต่างๆ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ระฆัง เป็นต้น

ก่อนการแกะสลักตัวอักษรลงบนวัตถุนั้น น่าจะมีคนกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ร่างคำพูดหรือข้อความต่างๆ ที่ จะจารึก อาจจะเป็นอาลักษณ์ของราชสำนัก เพราะจารึกส่วนใหญ่ที่พบในประเทศไทยเป็นจารึกของกษัตริย์ เชื้อ พระวงศ์ ชนชั้นสูง หรือแม้กระทั่งคบคิดที่มั่งมี ทั้งนี้ สันนิษฐานจากข้อความในจารึกต่างๆ พบว่า ข้อความ เหล่านี้มักเป็นการพรรณนาโดยใช้ภาษาที่สละสลวย ซึ่งน่าจะผ่านการกลั่นกรองมาแล้ว จึงเกินวิสัยที่จะใช้วิธี บอกกล่าวแบบปากต่อปาก คำต่อคำ อย่างไรก็ตาม การบันทึกข้อความสั้นๆ อย่างการจารึกบนผนังถ้ำ ก็มีความ เป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการเขียนคำบอก

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงเป็นผู้บุกเบิกแรกๆ ในประเทศไทย ที่ใช้ จารึกมาเป็นหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุที่ทรงค้นพบและพยายามศึกษาข้อความในจารึก ได้เป็น แรงบันดาลใจให้แก่นักชั้นหลัง ต่อมาได้มีนักโบราณคดีตะวันตกโดยเฉพาะนักวิชาการชาวฝรั่งเศส สนใจเข้ามา ศึกษาประวัติศาสตร์ของไทยและประเทศใกล้เคียง ก็เป็นการเปิดศักราชของการอ่านจารึกและการใช้ข้อความใน จารึกเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จนในปัจจุบัน การศึกษาจารึกมีการพัฒนาไปสู่ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ มี การรวบรวมสำเนาตัวอักษรจากจารึกต่างๆ และถอดข้อความเป็นภาษาไทยโดยคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ ไทย ซึ่งผู้สนใจสามารถใช้งานผ่านเว็บไซต์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร